

ویرایش سوم

آناتومی بالینی نتر

به قلم:

جان. تی. هانسن

استاد نورویولوژی و آناتومی دانشگاه علوم پزشکی و دندانپزشکی روچستر، نیویورک

تصویرگران:

دکتر فرانک هنری نتر

دکتر کارلوس ماچادو

مترجمین:

امیر محمد پاپن

مژده حیاتیان

فرخ جافری

ساناز طاهرپور

آذین بابادی

عباس محمدی

دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

زیر نظر:

دکتر سید سعید آزنده

دکتر داریوش بیژن نژاد

استادیار گروه علوم تشریحی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

با مقدمه ای از:

دکتر غلامرضا حسن زاده

استاد و مدیر گروه آناتومی دانشگاه علوم پزشکی تهران

سرشناسه: هنسن، جان، ۱۹۵۶ - م.

Hanson, John H

عنوان: آناتومی بالینی نتر

مشخصات نشر: تهران: انتشارات هدف، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: xiii، ۳۰۴ ص. مصور(رنگی)، نمودار (رنگی): ۲۹×۲۲ س م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۷۳۵-۱۶-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیپای مختصر

یادداشت: این مدرک در آدرس <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.

یادداشت: عنوان اصلی: Netters Clinical Anatomy

یادداشت: مترجمین: امیر محمد پاپن، مژده حیاتیان، فرخ جعفری، ساناز طاهرپور، آذین بابادی، عباس محمدی

موضوع: کالبد شناسی انسان

شناسه افزوده: پاپن، امیر محمد، ۱۳۷۲ مترجم

شناسه افزوده: آرنده، سید سعید، ناظر

شناسه افزوده: بیش نژاد، داریوش، ناظر

شماره کتاب شناسی ملی: ۳۷۷۴۶۰۱

انتشارات هدف

www.Nashrehadaf.ir

آناتومی بالینی نتر

نویسنده: جان تی. هانسن

ناشر: انتشارات هدف

چاپخانه: فرید

صحافی: پیوند

صفحه آرای و طراحی جلد: آتلیه ی نارین- احمد رضا سرکاکی

ویرایش ادبی: فرزانه یوسف قنبری

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۳

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۷۳۵-۱۶-۱

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

تمامی حقوق قانونی اثر متعلق به انتشارات هدف و پدیدآورندگان آن می باشد.

تلفن: ۰۹۱۲۴۰۱۵۳۳۶

Email: Nashrehadaf@gmail.com

توجه: این کتاب مشمول قانون حمایت از مولفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۱۱/۱۱ و قانون ترجمه و تکثیر کتب، نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۰/۱۰/۶ می باشد.
بازنویسی، خلاصه برداری یا برداشت بخشی از متن، شکل ها یا جدول های کتاب و انتشار آن در قالب کتاب های ترجمه، خلاصه جزوه، تست یا نرم افزار بدون اجازه کتبی از صاحب اثر، غیر قانونی و شرعاً حرام بوده و موجب پیگرد قانونی می شود.

دکتر فرانک هنری نتر^۱

فرانک نتر، در سال ۱۹۰۶ در شهر نیویورک به دنیا آمد. او قبل از ورود به دانشکده ی پزشکی در نیویورک، که مدرک دکترایش را از آنجا در سال ۱۹۳۱ دریافت کرد، در اتحادیه ی هنری دانشجویان و آکادمی ملی طراحی، به تحصیل هنر پرداخت. در طی سال های دانشجویی، طراحی های او در دفترش توجه استادان دانشکده و سایر پزشکان را به خود جلب کرد و تصویرگری در مقالات و کتب درسی به او اجازه داد تا درآمد خود را افزایش دهد. او به طراحی به عنوان کاری جانبی، حتی پس از شروع به کار به عنوان یک جراح در سال ۱۹۳۳ ادامه داد. اما در نهایت تصمیم گرفت که، خود را وقف هنر کرده و حرفه پزشکی را کنار بگذارد. دکتر نتر، پس از خدمت در ارتش آمریکا در جنگ جهانی دوم، همکاری طولانی مدت خود را با شرکت داروسازی CIBA (شرکت داروسازی Novartis امروزی) آغاز کرد. خلق مجموعه ای بی نظیر از تصاویر پزشکی، که برای پزشکان و دیگر کارکنان حیطه ی پزشکی در سراسر دنیا بسیار شناخته شده است، نتیجه ی این همکاری ۴۵ ساله است. در سال ۲۰۰۵، شرکت الزویر، مجموعه و تمام نشریات نتر را از شرکت Icon Learning Systems خریداری کرد. هم اکنون بیش از ۵۰ نشریه استفاده کننده از آثار هنری دکتر نتر را از طریق انتشارات الزویر در دسترس اند. (در آمریکا: www.us.elsevierhealth.com/ در خارج از آمریکا: www.elsevierhealth.com).

آثار دکتر نتر، در شمار بهترین نمونه های استفاده از تصاویر در آموزش مفاهیم پزشکی می باشند. کتاب ۱۳ Medical Illustrations، که شامل بخش بزرگی از بالغ بر ۲۰۰۰۰ اثر از تصویرگری های دکتر نتر است، به یکی از مشهورترین آثار پزشکی تا کنون منتشر شده تبدیل شده و باقی مانده است. اطلس آناتومی بدن انسان نتر (Netter Atlas of Human Anatomy)، که اولین بار در سال ۱۹۸۹ منتشر شد، شامل نقاشی های آناتومی مجموعه آثار نتر است. این کتاب اکنون به ۱۶ زبان ترجمه شده و انتخاب اول دانشجویان پزشکی و پیراپزشکی در سراسر دنیا است.

تصویرگری های نتر نه تنها از جهت زیبایی شناسی، بلکه از آن مهم تر، از لحاظ محتوای علمی اش مورد توجه قرار گرفته است. همان طور

Frank H. Netter, MD - ۱

که خود او در سال ۱۹۴۹ نوشت "..... هدف و منظور از تصویرگری، شفاف سازی یک موضوع است. مهم نیست موضوعی به چه مقدار زیبا و با ظرافت کشیده شده، یا ماهرانه ارائه شده است. در تصویرگری های پزشکی، در صورتی که تصویر برای روشن ساختن نکته ای پزشکی کشیده نشده باشد، ارزش کمی دارد." طرح ریزی، ایده، نقطه نظر و نگرش دکتر نتر، نقاشی های او را شکل می دهند و آن ها را از لحاظ علمی بسیار ارزشمند می سازند.

دکتر فرانک هنری نتر، پزشک و تصویرگر، در سال ۱۹۹۱ درگذشت. از طریق آدرس اینترنتی <http://www.netterimages.com/> <http://www.netterimages.com/artist/netter.htm> با پزشک هنرمندی که آثارش به مجموعه ی مرجع نتر الهام بخشیده است، بیشتر آشنا شوید.

دکتر کارلوس ماچادو^۲

کارلوس ماچادو به وسیله ی شرکت نوارتیس به عنوان جانشین دکتر نتر انتخاب شد. او به عنوان تصویرگر اصلی مرتبط با مجموعه تصویرگری های پزشکی نتر به کار خود ادامه می دهد.

کارلوس ماچادو، دکتر متخصص قلب و عروق، به صورت خود آموز، تصویرگری در پزشکی را فرا گرفته است. او در به روز رسانی های دقیق برخی از نقاشی های اصلی دکتر نتر همکاری کرده و برای گسترش مجموعه نقاشی های نتر، خود نیز، نقاشی های زیادی را به سبک آثار نتر خلق کرده است. نقاشی های استادانه و واقع گرایانه ی دکتر ماچادو و بینش فوق العاده او در رابطه ی پزشک و بیمار، سبک نقاشی های زنده و فراموش نشدنی او را شکل داده است. دکتر ماچادو با وقف خود به تحقیق در رابطه با هر موضوع و مطلبی که به تصویر می کشد، خود را در زمره ی تصویرگران پزشکی برجسته که امروزه در حال کار هستند، قرار داده است.

از طریق آدرس اینترنتی <http://www.netterimages.com/artist/machado.htm> در مورد سوابق دکتر ماچادو بیشتر بدانید و آثار بیشتری را از او ببینید.

Carlos Machado, MD - ۲

دکتر جان. تی. هانسن، استاد و عضو انجمن آموزش در نورویبولوژی و آناتومی و معاون پذیرش دانشکده پزشکی و دندانپزشکی در دانشگاه روچستر است. دکتر هانسن قبل از ارتقا به سمت معاونت، به عنوان رئیس گروه نورویبولوژی و آناتومی مشغول به کار بوده است. او دریافت کننده جوایز متعددی برای تدریس از طرف دانشجویان سه دانشکده مختلف پزشکی است. در سال ۱۹۹۹، او دریافت کننده جایزه آلفا امگا آلفا رابرت جی. گلاسز، جایزه استاد برجسته سال که توسط انجمن دانشکده‌های پزشکی آمریکا به مدرس علوم پزشکی که درس‌راسر کشور به صورت سالانه اهدا می‌شود، شناخته شد. فعالیت‌های تحقیقی دکتر هانسن شامل مطالعه سیستم‌های دوپامینرژیک محیطی و مرکزی، شکل‌پذیری و

التهابات دستگاه عصبی می‌شود. دکتر هانسن علاوه بر حدود ۱۰۰ مقاله پژوهشی چاپ شده، به عنوان مولف همکار در Netter's Atlas of Human Physiology فعالیت داشته است. همچنین سرویراستار ارشد در Atlas of Human Anatomy؛ مولف Netter's Anatomy Flash Cards, Anatomy Dissector و Netter's Anatomy Coloring book؛ همکار در TNM Staging Atlas؛ و مشاور در Netter Presenter Human Anatomy Collection می‌باشد.

www.ketaboo.ir

همه انسان ها علاقه دارند بدن خود را بشناسند، زیرا یک غریزه آناتومیک در انسان ها وجود دارد. شناخت بدن انسان از بدو پیدایش او شروع شده و تاکنون نیز ادامه دارد. امروزه با پیدایش علوم نوین و دقت بیشتر در خلقت اجزای بدن انسان، اسرار خلقت و شگفتی های آن بیش از پیش آشکار شده است ولی هنوز راه زیادی برای شناخت دقیق بدن انسان وجود دارد. دانشجویانی که در راه تحصیل علم برای خدمت به مردم در علوم پزشکی همت می گمارند، بایستی بدن انسان را به خوبی بشناسند و آناتومی به عنوان یکی از بنیادی ترین شاخه های علوم پزشکی به این شناخت کمک قابل توجهی می کنند. این کتاب که به همت آقایان دکتر سعید سدید آرنده و دکتر داریوش بیژن نژاد و دانشجویان عزیز دانشگاه علوم پزشکی اهواز ترجمه شده است حاوی مطالب ارزشمند پایه و بالینی می باشد که دانشجویان گرامی می توانند از آن بهره مند شوند. امیدوارم عزیزانی که به این امر مهم همت گماشته اند بتوانند در اعتلای آموزش آناتومی در کشور موفق و مؤید باشند.

دکتر غلامرضا حسن زاده
استاد و مدیر گروه آناتومی
دانشگاه علوم پزشکی تهران
تابستان ۱۳۹۳

به نام طبیب دل ها

شاید بتوان درک صحیح از علم آناتومی را یکی از مهم ترین نیازهای فراگیران علم طب و رشته های مرتبط با آن دانست، که در راستای تأمین این مهم همه بزرگان و اندیشمندان این رشته اهتمام خود را به کار بسته و کتب و نوشته های متعددی را در این زمینه تولید و در دسترس دانش پژوهان قرار داده اند که هم اکنون تعداد زیادی از آن ها در کشور عزیز ما ایران به زبان شیوای فارسی ترجمه و در کتابخانه های دانشکده های پزشکی و پیراپزشکی قابل تهیه می باشند.

کتاب حاضر که برگردان فارسی بخش تنه از ویرایش سوم کتاب *Clinical Anatomy of Netter* می باشد، به اهتمام تعدادی از اساتید و دانشجویان سخت کوش دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز ترجمه گردیده است که مطمئناً با توجه به ساختار متن اصلی که مورد نظر نویسنده محترم بوده و در نوشتن آن از آموزش نکات بالینی و جنین شناسی بهره برده است، می تواند کمک شایانی به درک بهتر و بیشتر آناتومی مخصوصاً میان نوآموزان این رشته باشد.

سید سعید آرنده
داریوش بیژن نژاد

و نفس و ما سواها
سوره شمس آیه ۷

به نام او

فرانک نتر به راستی سزاوار لقب "میکل آنز پزشکی" است. نقاشی‌های بی نظیر و دقیق او تمام جزئیات اجزا بدن انسان را با هدف تعلیم نکات آناتومی، هنرمندانه به تصویر کشیده است و این موضوع سبب گشته، امروزه در جهان پزشکی و خصوصا میان دانشجویان، پیوندی ناگسستنی میان آموزش آناتومی و نقاشی‌های او وجود داشته باشد. با وجود این که اطلس نتر سال‌هاست در ایران مورد توجه است و بسیاری از دانشجویان این کتاب را با خود به کلاس‌های آناتومی و سالن تشریح می‌برند و حتی گاهی به تصاویر اطلس بیش از خود جسد که ممکن است بر اثر تشریح پی در پی آسیب دیده باشد، اعتماد می‌کنند، اما کتاب آناتومی بالینی نتر جایگاهی را که سزاوار آن است میان دانشجویان و دانش‌آموختگان علوم پزشکی در ایران به دست نیابده است. این بود که بر آن شدیم که با ترجمه‌ی آناتومی بالینی نتر، جای خالی آن را در کتابخانه‌ها پر کنیم و ترجمه‌ای دقیق و علمی از این کتاب در اختیار علاقه‌مندان بگذاریم.

ترجمه این کتاب تلاشی است برای شناساندن یکی از بهترین کتاب‌های تعلیم آناتومی جهان به دانشجویان فارسی زبان. در ترجمه‌ی این کتاب، شیوایی و سهولت درک مطالب، هدف اصلی ما بوده و با وجود تلاش برای حفظ دقیق و هرچه تمام تر مطالب، از ترجمه‌ی واژه به واژه اجتناب شده است. علی‌رغم مشکلات عدیده و متحمل شدن زمان و هزینه بیشتر، گروه مترجمین با هدف ارائه بهترین کیفیت چاپ و صفحه‌آرایی، کتاب پیش رو را کاملا منطبق بر آخرین نسخه منبع اصلی صفحه‌آرایی نمود. امید است ترجمه‌ی این کتاب، افقی نو در آموزش هرچه کاربردی‌تر آناتومی، پیش روی خوانندگان بگستراند و با کمک به ایجاد ارتباط میان آموخته‌های درس مهم آناتومی و بالین بیمار، سهمی هر چند کوچک در ارتقای دانش پزشکی کشور داشته باشد.

علی‌رغم تلاش گروه مترجمین، ترجمه‌ی این کتاب مانند هر ترجمه‌ی دیگری خالی از اشکال نیست لذا از دانشجویان عزیز و اساتید محترم خواستاریم، تا انتقادات و نظرات خود را از طریق آدرس اینترنتی Clinicalanatomy3rd@gmail.com با ما در میان بگذارند تا با مرتفع کردن این اشکالات در چاپ‌های آینده، این کتاب را هرچه بهتر کنیم. در پایان وظیفه‌ی خود می‌دانیم، تا از زحمات تمامی عزیزانی که در این راه به ما یاری رساندند، صمیمانه تشکر نماییم.

گروه مترجمین

زمستان ۱۳۹۳

آناتومی انسان پایه‌ای است که آموزش پزشکی، دندانپزشکی و پیراپزشکی ما بر اساس آن بنا نهاده شده است. با این حال برنامه‌ی آموزشی علوم زیستی و پزشکی باید دربرگیرنده مطالب علمی روز افزونی باشد که معمولاً در ساعات کوتاه‌تر و به شیوه‌ی آموزش رقابتی و با ارائه تکنولوژی روز ارائه می‌شود. بسیاری از این فناوری‌های مشابه، به ویژه آن‌هایی که در زمینه علم تصویربرداری هستند، درک آناتومی را حتی پراهمیت‌تر کرده و این رشته را به عرصه بالینی وارد کرده است. متصفانه است که بگوییم پزشکان حاذق و پیراپزشکان، دیگر به سادگی نمی‌توانند آموزش آناتومی را از مفاهیم بالینی مربوط به آن جدا در نظر بگیرند.

در این راستا، مفتخرم به معرفی چاپ دوم کتاب آناتومی بالینی نتر. نسل‌های متعددی از دانش‌آموختگان برای آموزش آناتومی از ترسیمات دقیق و ظریف دکتر فرانک نتر بهره برده‌اند و این کتاب تصاویر زیبا و جامع آناتومی و جنین‌شناسی او را با ترسیمات متعدد بالینی ترکیب کرده است تا به دانشجویان در ایجاد ارتباط بین آناتومی طبیعی بدن و مشاهدات بالینی کمک کند.

ویرایش سوم این کتاب، شامل متنی موجز، نکاتی کلیدی برجسته و جداول فراوان و خلاصه شده‌ای است که به دانشجویان مطلبی مختصر ولی در عین حال کامل برای شرح آناتومی طبیعی بدن انسان ارائه می‌دهد و در عین حال مرجعی سریع و راهنمایی در دسترس برای شاغلین امور بالینی است. به علاوه برخی از رایج‌ترین مواجهات بالینی مشاهده شده در پزشکی، در متن درسنامه به عنوان نکات بالینی (Clinical Focus) گنجانده شده است. این همبستگی از طیف گسترده از زمینه‌های پزشکی از جمله فوریت‌های پزشکی، رادیولوژی، ارتوپدی و جراحی گرفته شده است. ولی کتاب همچنین شامل مطالب مرتبط با آناتومی بالینی مربوط به قلب و عروق، غدد، بیماری‌های عفونی، مغز و اعصاب، سرطان‌شناسی، زیست‌شناسی تولید مثل و اورولوژی نیز می‌باشد. از دیگر ویژگی‌های این نسخه عبارتند از:

- فصل مقدماتی طراحی شده برای راهنمایی دانش‌جویان و معرفی سیستم اندام‌های بدن
- مجموعه‌ای از سؤالات مروری همراه با پاسخ کوتاه در پایان هر فصل برای کمک به تثبیت مفاهیم کلیدی توسط دانشجویان.
- دسترسی آنلاین به وب سایت Elsevier به نشانی www.NetterReference.com برای دانشجویان، جهت یافتن تصاویر بیشتر مربوط به بخش نکات بالینی، سؤالات پاسخ کوتاه مروری و سؤالات چند گزینه‌ای.

هدف من از نوشتن ویرایش سوم کتاب آناتومی بالینی نتر، معرفی فشرده و متمرکز آناتومی بالینی و فراهم آوردن جایگزین مناسبی است برای درسنامه‌های جامع‌تر آناتومی، که تعداد اندکی از دانشجویان مطالعه می‌کنند و اغلب یافتن جزئیات مورد نیاز آناتومی بدن را از این کتب، سخت می‌یابند. علاوه بر این، این کتاب، متنی مروری و ضروری فوق العاده‌ای است برای دانشجویانی که کارآموزی بالینی یا برنامه‌های انتخابی خود را شروع می‌کنند و به عنوان درسنامه‌ای مرجع که پزشکان آن را برای مرور و آموزش به بیماران مفید می‌یابند. همچنین با مرتفع کردن نیازهای دانشجویان تازه کار، فراهم کردن جزئیات کافی برای مرور یا به عنوان مرجعی برای استفاده، امیدوارم که، کتاب آناتومی بالینی نتر، انتخابی باشد که به واقع توسط دانشجویان، در طی کار حرفه‌ای خود مورد استفاده قرار گیرد.

امیدوارم شما دانشجویان علوم پزشکی در حال تحصیل، ویرایش سوم آناتومی بالینی نتر را پیوند ارزشمندی برای بهبود درک خود از آناتومی آنگونه که تنها فرانک نتر می‌تواند ارائه دهد، بیابید.

John T. Hansen, PhD

فصل ۱ مقدمه‌ای بر بدن انسان ۱

فصل ۲ پشت ۵۱

فصل ۳ توراکس ۹۱

فصل ۴ شکم ۱۵۱

فصل ۵ لگن و پیرینه ۲۲۹

واژه نامه ۲۸۵

نمایه ۲۸۹

www.ketab.ir